

NAUK NOVOG JERUSALIMA O VERI

Prvi put objavljen na Latinskom 1763 u Amsterdamu

Srpski Prevod :
Risto Rundo

SADRŽAJ

Poglavlje

I. Vera je unutrašnje priznavanje Istine

II. Nema Unutrašnjeg priznavanje Istine, koje je Vera, kod onih kod kojih nema Dela Ljubavi (Charity)

III. Poznavanja o Istini i Dobru ne odnose se na Veru pre nego što je čovek i u Delima Ljubavi (Charity); ali su (poznavaња) sprema za oblikovanje Vere iz Dela Ljubavi

IV. Hrišćanska Vera u njenoj Univerzalnoj Ideji

V. Vera naših dana u njenoj Univerzalnoj Ideji

VI. Priroda Vere kada je odvojena od Dela Ljubavi

VII. Oni koji su u Veri odvojeno od Dela Ljubavi predstavljeni su u Reči Filistejcima

VIII. Oni koji su u Veri odvojeno od Dela Ljubavi označeni su u Reči Aždajom u Otkrivenju

IX. Oni koji su u Veri odvojeno od Dela Ljubavi označeni su jarcima kod Danila i kod Mateje

1. Oni koji su Veri odvojeno od Dela Ljubavi označeni su u Reči jarcima. To se iskustveno vidi u Duhovnom Svetu

2. Oni koji su u Veri odvojeno od Dela Ljubavi označeni su u Reči jarcima. Ovo se vidi iz Poslednjeg Suda koji je izveden nad ovakvima

3. Oni koji su u Veri odvojeno od Dela Ljubavi označeni su u Reči jarcima. Ovo se prikazuje borbom između ovna i jarca kod Danila

4. Oni koji su u Veri odvojeno od Dela Ljubavi označeni su u Reči jarcima. Ono je predstavljeno potcenjivanjem Dela Ljubavi koje se pominje kod Mateje

X. Vera odvojena od Dela Ljubavi razara Crkvu i sve što se na Nju odnosi

I

Vera je unutrašnje priznavanje istine

1. Pod Verom se u današnje vreme misli samo kao na umnu pretpostavku da je nešto tako, jer tako uči Crkva, i jer to nije očigledno razumu. Jer kaže se: *Veruj, ne sumnjaj*. Ako odgovoriš, *Ne mogu to da shvatim*, kaže ti se da je upravo to razlog da se mora verovati. Vera u današnje vreme je prema tome Vera u ono što se ne poznaje, i može se nazvati slepom verom; i kako je to ono što jedna osoba predaje (diktira) drugoj, ona se može nazvati i istorijskom verom. Da ovo nije duhovna Vera, biće pokazano u nastavku.

2. Vera po sebi je priznavanje da je nešto tako jer je to istinito. Jer onaj koji je u pravoj Veri, misli i govori ovako: *Ovo je istinito, stoga i verujem.* Jer se Vera odnosi na Istinu, a Istina na Veru. I dalje, ako ne shvata da je nešto istinito, on kaže: *Ne znam da li je ovo istinito ili nije; stoga ja to još ne verujem. Kako mogu da verujem ono što ne shvatam? Jer možda je obmana.*

3. Uobičajeno je da se kaže da niko ne može da shvati duhovne to jest teološke stvari, jer da su one natprirodne. Međutim, duhovne istine se mogu shvatiti isto kao i prirodne istine; iako se ne mogu shvatiti isto tako jasno (kao i prirodne), ipak onaj koji ih čuje može da razazna da li su ili nisu istine; a to je osobito tako kod onih na koje istina deluje (*Oni koji imaju osećanje za istinu. Prim. prev.*). Ovo mi je dato da znam iz puno iskustva (*U Duhovnom svetu. Prim. prev.*). Dato mi je bilo da razgovaram (*U Duhovnom svetu. Prim. prev.*) sa nezalicama i sa tupim; kao i s onima koji bili rođeni u Crkvi koji su nešto čuli o Gospodu, o Veri i o Delima Ljubavi, ali koji su uprkos toga bili kao utonuli u obmane i u zla. Bilo mi je dato da s njima razgovaram o tajnama mudrosti; svi su priznavali da su one istinite, ali oni su tada bili u svetlosti razuma koju ima svaki čovek, a u isto vreme su bili ponosni na svoju inteligenciju (*Doslovno: bili su u slavi svoje inteligencije. Prim. prev.*). Sve ovo se događalo dok sam razgovarao s duhovima.

Mnogi koji su bili prisutni (tim razgovorima) ostali su ubeđeni da se zaista duhovne stvari mogu shvatiti isto kao i prirodne stvari, a to je kad ih oni čuju ili ih čitaju; međutim, one se shvataju teško kad čovek misli od sebe (*A ne iz duhovne svetlosti u kojoj je autor bio sa duhovima u Duhovnom svetu. Prim. prev.*). Razlog da se duhovne stvari mogu shvatiti je to što se razum može uzdići u svetlost neba u kojoj se vide samo duhovne stvari koje su Istine Vere: jer svetlost neba je duhovna svetlost.

4. Eto zašto kod onih koji imaju *duhovno osećanje za Istinu* postoji i njeno unutrašnje priznavanje. Pošto kod anđela postoji to osećanje, oni potpuno odbacuju dogmu da se razum mora pokoravati Veri; jer kažu: *Šta je to verovati nešto, a ne videti da je*

to istinito? A ako neko na to odgovori, da se ipak mora verovati, oni kažu: Da li misliš da si ti Bog kome treba verovati, ili da sam ja lud pa da moram verovati tvrdnju u kojoj ne vidim ništa istinito? Potrudi se da ja to vidim. Tako se dogmatik povlači. Anđeoska mudrost je u tome da oni vide i shvataju ono što misle.

5. Postoji duhovna ideja o kojoj malo ko što zna, a koja se uliva u (umove) onih (ljudi) a koja kao da im kaže da li je ono što čuju ili čitaju istina ili nije. Ova ideja je prisutna kod onih koji čitaju Reč u rasvetljenju koje dolazi od Gospoda; a biti u rasvetljenju nije ništa drugo nego priznavati na unutrašnji način da je nešto istinito ili nije. Ovi koji su u ovakvom rasvetljenju su oni za koje se kaže da njih uči Jehova, Isaija 54:13; Jovan 6: 45, a o kojima Jeremija kaže:

Evo, dolaze dani....kada ću učiniti novi savez....Ovo će biti savez....postaviću moj zakon u njih, i upisaću ga u njihova srca.....I neće više učiti prijatelj prijatelja, govoreći, Poznajte Gospoda jer će Me znati svi (Jer. 31: 31 do 34)-

6. Iz ovih razmatranja očito je da su Vera i Istina jedno. To je razlog da su Drevni, koji su osećali istinu mnogo više nego današnji ljudi, za veru koristili reč istina. Iz istog razloga u Hebrejskom jeziku istina i vera su označene istom reči, a to je Amuna ili Amin.

7. Razlog da je Gospod pomenuo veru u Jevanđeljima i u Otkrivenju je u tome što Jevreji nisu verovali da je istina da je Gospod onaj Mesija kojega su bili predskazali Proroci; a tamo gde se ne veruje istina, tamo se pominje vera. Pa ipak, jedno je imati veru i verovati u Gospoda, a drugo je imati veru a verovati u bilo kojega čoveka. O ovoj razlici biće govora niže.

8. Vera odvojena od Dela Ljubavi ušla je i ustalila se u Crkvi sa Papskom dominacijom, jer je nepoznavanje istine glavno uporište te religije. Dakle, čitanje Reči bilo je zabranjeno: bez toga njihovim vođama ne bi se klanjalo kao bogovima, niti bi bilo

prizivanja njihovih svetaca, nizi bi se moglo uspostaviti takvo idolopoklonstvo da se mrtva tela, kosti i grobovi smatraju svetima, i da se pretvore u izvore dobiti. Iz ovoga se vidi kakve je strašne neistine izrodila slepa vera.

9. Ali slepa vera je trajala posle i među Protestantima, jer su i oni razdvajali veru od dela ljubavi (charity). Jer oni koji odvajaju veru od dela ljubavi ne znaju istine, a samoj misli da je nešto tako daju ime vere, bez unutrašnjeg priznavanja iste. I kod ovih neznanje je uporište njihovih dogmi; jer sve dok neznanje vlada, zajedno s ubeđenjem da teološke stvari prevazilaze (moć) razuma, oni mogu da govore a da im niko ne protivureči, dok ostali mogu da veruju da su njihove dogme istinite, i da veruju da ih oni shvataju. *(Protestantska dogma po kojoj se čovek opravdava ili spasava samom verom (sola fide, ili po samoj veri) počivala je u početku samo na Luterovom dodatku jedne reči u Poslanici Rimljanima apostola Pavla, 1: 17, „Pravednik će od vere živeti“. Martin Luter, koji je prvi preveo Sv Pismo na nemački, dodao je reč „same“, to jest, „pravednik će od vere same živeti“. Iako se na mnogo mesta u Poslanicama kaže da se vera potvrđuje dobrim delima i da je bez njih mrtva, ona mala fraza koju je Luter našao u Starom zavetu kod proroka Habakuka 2:4, s njegovim dodatkom, bila je primamljiva onima koji su želeli da se spasu na „lak način“, samo mišljenjem i ubeđenjem, a bez ljubavi i dela iz ljubavi, pa je bila lako prihvaćena. Ta pogreška je u potonjim prevodima ispravljena. Verovatno se Luter poveo željom da ispravi Katoličku dogmu da se čovek spasava bez samostalnog proučavanja Sv. Pisma, koje samo zvanična Crkva tumači, tako da se ljudi opravdavaju ili spasavaju dobrim delima koju prati Milost Božija, bez poznavanja i unutrašnjeg odnosno duhovnog priznavanja istine. Prim. prev.)*

10. Gospod reče Tomi:

. *Zato što si Me video, poverovao si; blaženi oni koji ne videše a verovaše.* (Jovan 20:29).

Ovde se ne misli na veru odvojeno od unutrašnjeg priznavanja istine, nego (se kaže) da su blženi oni koji očima ne vide Gospoda, kao Toma, a koji i pored toga veruju da je On (Gospod); jer ovo se vidi u svetlu istine od Gospoda.

11. Pošto je unutrašnje priznavanje istine Vera, i pošto su Vera i Istina jedno, kao što je rečeno u br. 2,4,5,6, to sledi da spoljašnje priznavanje bez unutrašnjeg nije Vera; a tako isto da ubeđenje da je nešto neistina (obmana) nije Vera. Spoljašnje priznavanje bez unutrašnjeg priznavanja u nešto što nije poznato je vera u nepoznato; a vera u ono što je nepoznato je samo znanje koje je stvar sećanja (memorije), a kad je potvrđeno, ono postaje ubeđenje. Oni koji su u ovoj veri i u ovom ubeđenju misle da je nešto istinito zato što je neko to rekao, ili su se sami u to ubedili; međutim, neistina se može isto tako lako potvrditi kao i istina, a ponekad s više snage. Misliti da je nešto istinito jer je to potvrđeno, je isto što i misliti da je istinito ono što neko drugi kaže bez prethodnog ispitivanja (*Mišljenja se razlikuju po tome da li su zasnovana na spoljašnjem autoritetu ili na ličnom ubeđenju koje potiče iz duhovne sfere koja se otvara samo kroz veru u Gospoda i život ljubavi prema Bogu i Bližnjemu. Prim. prev.*)

12. Ako neko misli ili kaže nekome, *Ko može da ima to unutrašnje priznavanje istine koje je vera? Ja ne mogu.* Tome ću reći kako može da to ima: Kloni se zala kao grehova, i priđi Gospodu, i imaćeš koliko hoćeš.

Da je u Gospodu svaki onaj ko se kloni zala kao grehova, može da se vidi u *Nauku Novog Jerusalima o Životu, br. 18 do 31; ko je taj koji voli istinu i koji je vidi, u br. 32 do 41; ko je taj ko da ima veru, u br. 42 do 52, ibidem.*

II

Unutrašnje priznavanje istine, koje je vera, može da bude samo kod onih koji su u Delima Ljubavi

13. Malopre je rečeno šta je vera; ovde ćemo objasniti šta su Dela Ljubavi. U osnovi, Dela Ljubavi su osećanja dobra: i kako istina voli dobro, osećanje dobra daje (proizvodi) osećanje istine, a kroz osećanje istine, daje (uzrokuje) i priznavanje istine koje je vera; a ova se pokazuje, i postaje Delo Ljubavi. Ovo je put Dela Ljubavi od njenog izvora, koje je osećanje dobra, kroz veru koja je priznavanje istine, čiji je cilj (svrha) Delo Ljubavi; njen cilj je delovanje (akcija). Iz ovoga se vidi kako ljubav, koja je osećanje dobra, stvara veru, a koja je isto što i priznavanje istine, a kroz to i stvaranje Dela Ljubavi, što je isto što i čin ljubavi kroz veru.

14. Ali ovo će biti pokazano jasnije. Dobro nije ništa drugo negu svrha (*Usus: primena, svrha, korist. Prim. prev.*)); dakle, Delo Ljubavi je po poreklu osećanje svrhe. I pošto svrha voli sredstva koja tome vode, osećanje svrhe stvara osećanje za sredstva, odakle dolazi znanje šta su ta sredstva. Kroz ovo, kao po redu, ispoljava se osećanje shvrhe, i postaje Delo Ljubavi.

15. Put ovih stvari u nizovima je kao put počevši od onoga što pripada volji preko razuma sve do dela u telu. Sama volja ne čini ništa bez (sudelovanja) razuma, a razum ne stvara ništa bez volje; ove dve stvari moraju da deluju zajedno da bi nešto nastalo. Ili, što je isto: osećanje koje pripada volje i ne čini ništa samo od sebe već samo preko misli koja pripada razumu; i obrnuto, oni treba da deluju sjedinjeno (u konjunkciji) da bi nešto nastalo. Jer, razmotri: ako iz misli odstraniš osećanje koje je vezano za neku ljubav (za nešto što voliš), da li možeš da misliš? Ili, ako iz osećanja otkloniš misao, može li na tebe bilo šta da deluje? Ili, što je isto, ako iz misli otkloniš osećanje, možeš li da govoriš? Ili, ako iz

osećanja ukloniš misao ili razumevanje, možeš li da učiniš bilo šta? To je isto (slučaj) sa delima ljubavi (charity) i verom.

16. Ovo se može pojasniti slikom stabla. U svom poreklu, stablo je semenska, u kojemu postoji težnja (napor) da proizvede plod. Ova težnja, koju potstiče toplota, prvo daje koren, a onda iz stabljike daje grane i lišće, i na kraju plod: i na taj način težnja da se donese plod je ostvarena. Iz ovoga je jasno da je težnja da se donese plod neprekidna na tom putu sve do ostvarenja; kad bi prestala, životna snaga bi nestala.

A primena je ova. Stablo je čovek. Težnja da se nađe sredstvo da se ostvari težnja kod čoveka potiče iz volje u razumu; stabljika ili izdanak sa granama i lišćem su kod čoveka sredstva za postizanje efekta, i zovu se istinama vere, a plodovi, koji su poslenji efekti težnje drveta da donese plod, jesu čovekova dela (službe). Njegova se volja pokazuje u delima. Iz ovoga se vidi da je volja da se služi neprekidna sve dok se ne pokaže. O volji i razumu, i njihovom spajanju, vidi *Nauk Novog Jerusalima o Životu*, br. 43.

17. Iz onoga što je rečeno očito je da dela ljubavi, onoliko koliko su osećanje za dobro i službu, dase ona služe verom kao sredstvom kroz koja se ona mogu ostvariti; stoga su dela ljubavi i vera ujedinjena u vršenju službi; i tako isto da vera sama od sebe ne čini dobro ili službu, nego da to čini od dela ljubavi (charity); jer vera je sredstvo pomoću kojega se ostvaruje delo ljubavi. Dakle, to bi bila obmana kada bi se mislilo da vera stvara dobro kao što drvo daje plod. Stablo nije vera, ali čovek je stablo.

18. Treba da se zna da dela ljubavi i vera čine jedinstvo, kao što to čine volja i razum, jer se delo ljubavi odnosi prema veri kao što se volja odnosi prema razumu. Isto tako treba da se zna da dela ljubavi i vera čine jedno, kao što to čine osećanje i misao, pošto se osećanje odnosi na volju, a misao na razum; isto tako delo ljubavi i vera čine jedno kao što to čine dobro i istina, je se dobro odnosi

na osećanje, koje pripada volji, a istina se odnosi na misao, koja pripada razumu.

Jednom reči, delo ljubavi i vera čine jedno, kao suština i oblik, jer suština vere je delo ljubavi, a oblik dela ljubavi je vera. Pošto je jasno da je vera bez dela ljubavi kao oblik bez suštine, a to je ništa; i da je delo ljubavi bez vere kao suština bez oblika, a to je opet ništa.

19. Sa delom ljubavi i verom kod čoveka je kao sa sistoličnim i diastoličnim pokretom srca s jedno strane, a sa disanjem pluća s druge. Pored toga, postoji potpuna saobraznost (korespondencija) ovih organa s voljom i razumom čoveka, a tako i sa delom ljubavi i verom. Dakle, kada se u Reči pominje srce, misli se na volju i osećanje, a kada se pominju duša (animus) i duh (spiritus), misli se na misao i razum. Pa tako, predati dušu znači ne biti više živ, a predati duh znači ne disati više. Iz ovoga sledi da bez dela ljubavi ne može da postoji prava vera, niti pak dela ljubavi bez vere, i da je vera bez dela ljubavi kao disanje pluća bez srca, što ne postoji kod nijednog živog bića, nego samo kod automata. I da je delo ljubavi bez vere kao srce bez pluća, gde nema znaka života; stoga, dela ljubavi vrše službe pomoću vere kao što srce vrši svoje funkcije uz pomoć pluća.

Zaista tolika je sličnost između srca i pluća, i između pluća i vere, da se u duhovnom svetu zna prema nečijem disanju kakva je njegova vera, a po otkucajima srca kakva su njegova dela ljubavi. Jer anđeli i duhovi žive uz pomoć pokreta srca i i disanja baš kao i ljudi; pa tako oni, kao i ljudi na zemlji, osećaju, misle, deluju i govore.

20. Pošto su dela ljubavi ljubav prema bližnjem, to ćemo kazati na šta se misli pod bližnjim. U prirodnom smislu, bližnji je čovek, kao zajednica i kao pojedinac. Kao zajednica, čovek je Crkva, otadžbina, i društvo; a kao pojedinac, čovek je sugrađanin, koji se u Reči naziva bratom i drugom. Ali u duhovnom smislu, bližnji je dobro, a pošto se dobro sastoji od neke službe, bližnji je u duhovnom smislu služba (usus). Svako će priznati da je služba

duhovni bližnji. Jer ko voli bližnjega samo kao osobu? Svakako, on ga voli zbog ono što je on, dakle zbog njegovoga karaktera, jer to je čovek. Ovaj karakter ili ova osobina jeste ono što se voli u njegovoj službi, i to se naziva dobrom; dakle, ovo je bližnji. Pošto je Reč u svojoj dubini duhovna, stoga u duhovnom smislu voleti znači voleti bližnjega (bližnji je dobro, a dobro je bližnji).

21. Jedno je, međutim, voleti bližnjega zbog istine ili svrhe koja je u njemu *sebe radi*, a drugo je voleti bližnjega zbog dobra ili svrhe *njega radi*. Voleti bližnjega zbog dobra ili svrhe u njemu *sebe radi*, to može i loš čovek; ali voleti bližnjega zbog dobra ili svrhe u njemu *radi njega*, to može samo dobar čovek. Jer tada on voli dobro od dobra, ili (što je isto) on voli svrhu zato što voli svrhu. Ovu razliku opisuje Gospod kod Mateje 5: 42-45.

Mnogi kažu, volim ovoga zato što on voli mene i što mi čini dobro. Ali voleti ga samo iz toga razloga nije voleti ga iznutra, ukoliko ga ne voli zato je on sam dobar i što u načelu voli dobrotu kod drugoga. Prvo je delo ljubavi (charity); a drugo je samo prijateljstvo, a ne delo ljubavi. Onaj koji voli bližnjega zbog dela ljubavi, taj se sjedinjuje s dobrom u bližnjemu, a ne s osobom, osim u slučaju da je ta osoba načelno u dobru (da je dobra). Takav čovek je duhovan, i voli bližnjega na duhovan način. Međutim, onaj koji voli bližnjega samo radi prijateljstva, taj se sjedinjuje s osobom a u isto vreme i sa njegovim zlom. Ovakav (čovek) se s mukom može odvoji od zle osobe posle smrti; a onaj drugi to može. Ovo dolazi od dela ljubavi kroz veru, jer vera je istina; naime, čovek koji je u delu ljubavi, taj ispituje i pronalazi pomoću vere šta treba voleti, pa kada voli i pravi usluge, on gleda na prirodu svrhe kojoj služi onaj drugi bližnji.

22. Ljubav prema Gospodu je ljubav u pravom smislu, dok je ljubav prema bližnjemu delo ljubavi (*Karitas, milosrđe, dobrotvornost, delotvorna ljubav. Prim.prev.*). Samo čovek koji je u delima ljubavi (koji je karitativan) voli Gospoda (u pravom smislu); samo kroz dela ljubavi Gospod vezuje čoveka sa Sobom. Pošto je vera u sustini delo ljubavi (karitativnost), iz toga sledi da

niko ne može imati veru u Gospoda ukoliko nije i u dobru ljubavi (ako nema karitativnost u sebi, prim. prev.). Tada preko vere dolazi do spajanja: kroz dela ljubavi, Gospoda sa čovekom; a kroz veru, spajanje čoveka s Gospodom. Da je ovo spajanje uzajamno, može da se vidi iz dela *Nauk Novog Jerusalima o Životu br.. 102-107*.

23. Ukratko: Onoliko koliko neko odbacuje zla kao grehove, toliko je u delima ljubavi (karitasu) pa prema to i u veri. Da onoliko koliko čovek izbegava zla kao grehe i gleda na Gospoda (*Podiže oči ka Gospodu. Prim. prev.*), da je toliko u delima ljubavi, može se videti u *Nauku Novoga Jerusalima o Životu br. 67-73*, i u br. 74-91; i da toliko ima veru, br. 114 u istom delu.

24. Iz svega što je rečeno očito je da spasavajuća vera, koja je unutarne priznavanje istine, može da postoji samo kod onih koji su u delima ljubavi.

III

Dublja poznavanja istine i dobra ne odnose se na veru pre nego je čovek u Delima Ljubavi; ona su samo skladište iz koje se vera oblikuje iz Dela Ljubavi

25. Čovek od najranijeg detinjstva voli da saznaje (ima osećanje za znanje). Zbog toga uči mnogo toga što mu je korisno , ali i nešto od čega neće imati koristi. Kada odraste, on nešto od toga primenuje u svom poslu, i to postaje njegova služba; a prema toj službi raspoređuju se i njegova osećanja. Tako počinje osećanje za službu; a to osećanje nalazi sredstva pomoću kojih on napreduje u svom poslu, koji postaje njegova služba .

Ovaj put (razvoj) postoji kod svakoga na svetu; jer svako ima svoj posao , a da bi ga obavljao, on počinje od svrhe koji ima u vidu i pomoću pogodnih sredstava ostvaruje svoj cilj koji je

poslednji ishod. Međutim, pošto se ovaj cilj zajedno sa sredstvima kojima se ostvaruje odnosi na život na svetu, to je ova ljubav prirodna.

26. Pa ipak čovek ne gleda na službe samo radi života na zemlji. On mora da ih gleda radi života u nebu, jer će u njega (nebo) ući posle života na svetu, i tamo će živeti u večnosti. Stoga svako od detinjstva pribire sebi znanja iz Reči, ili iz nauka Crkve ili iz beseda, o onome što je istinito i dobro, a što će mu biti od koristi u tome životu u nebu. On sprema ovo znanje u svoje prirodno sećanje u većoj ili manjoj meri u skladu s urođenom ljubavlju ka znanju i u skladu s raznim pobudama da to znanje proširi.

27. Ali sva ova znanja, bez obzira na njihov broj i prirodu, samo su skladište iz koje se oblikuje vera iz dela ljubavi: a ova vera se oblikuje samo u onoj meri u kojoj se čovek kloni zla kao grehe. Ako odbacuje ova dela kao grehe, tada se znanja odnose na veru i kojoj ima duhovnog života (*Koja je duhovno živa. Prim. prev.*). Međutim, ako se ne kloni zlih dela kao greha (*Protivnih Gospodu, Prim. prev.*), ova znanja ostaju samo znanja, i nemaju veze s verom u kojoj ima duhovnog života.

28. Ovo skladište znanja je vrlo potrebno zato što bez njega vera ne može da se oblikuje. Jer znanja o onome što je istinito i dobro ulaze u veru i oblikuju je. Ako ona nedostaju, vera se ne može oblikovati, jer vera je nemoguća bez znanja. Ako ih je malo, vera je slaba i siromašna; ali ako ih je u obilju, vera je bogata i puna u skladu s obiljem znanja.

29. Ali treba se zna da znanja koja se ugrađuju u veru mora da budu o onome što je prava istina i dobro, a nikako znanja o onome što je obmana. Jer vera je istina, kao što je rečeno u br. 5 – 11; a obmana, budući suprotna istini, razara veru. Niti dela ljubavi ne mogu da budu tamo gde su same obmane; jer, kao što je već rečeno, delo ljubavi i vera čine jedno, isto kao što istina i dobro čine jedno. Iz ovoga sledi da sama znanja o delima ljubavi i o veri

ne oblikuju veru; da malo znanja oblikuje nešto kao veru; a da puno znanja oblikuje prosvetljenu veru. Čovekova inteligencija je onakva kakva je njegova vera kojoj su izvor dela ljubavi.

30. Pored toga, ima njih mnogo kod kojih nema unutarnjeg priznavanja istine, ali i pored toga imaju veru zasnovanu na delima ljubavi. To su oni koji su se ugledali na Gospoda u svom životu, i koji su po religioznom načelu odbacivali zla dela. Oni nisu mislili o istinama zbog briga i poslova u svetu, a i zbog neznanja njihovih učitelja. Uprkos svega toga, oni na jedan unutrašnji način, u svom duhu, priznaju istinu, jer imaju osećanje za nju. Stoga posle smrti, kada postanu duhovi i kada prime pouku od anđela, oni priznaju istine i primaju ih s radošću. Ali nije tako s onima koji se u životu nisu ugledali na Gospoda, a koji nisu izbegavali zlo iz religioznih pobuda. Kod ovih u njihovom duhu nema osećanja za istinu, pa je stoga ni ne mogu priznati. Stoga ovi posle smrti nisu voljni da priznaju istine niti da ih prime. Jer zao živo mrzi istine unutar čoveka. Dok ih dobar život voli.

31. Nekima se čini kao da se poznavanja istine i dobra vezuju za veru; ali nije tako. Kad misle i kažu da veruju, to nije dokaz da veruju, niti da se ta znanja odnose na veru; jer ova (znanja) su samo misli da je nešto tako, ali u tome nema unutarnjeg priznavanja da su ova znanja istine; a ovo verovanje da su ta znanja istine je nekakvo ubeđenje koje je daleko od unutrašnjeg priznavanja. Ali čim se u njih usade dela ljubavi, ova znanja postaju načela vere, ali samo onoliko koliko ima dela ljubavi u veri.

U prvoj fazi, pre nego se pojave dela ljubavi, ovim osobama se čini da je vera na prvome mestu, a dela ljubavi na drugome; ali u sledećoj fazi, kad se pokažu dela ljubavi, vera zauzima drugo a dela ljubavi prvo mesto. Prva faza se naziva reformacijom a druga regeneracijom (preporodom ili novin rođenjem). Kad je neko u drugoj fazi, mudrost kod njega raste svakoga dana, a dobro svakodnevno umnaža istine i čini ih plodnima. Tada je čovek kao stablo koje nosi plod, a na kraju postaje i vrt Takav postaje istinski

čovjek, a posle smrti anđeo u kome dela ljubavi (karitas) oblikuju život i veru, čija je lepota onakva kakva su dela ljubavi; ali tada se njegova vera ne zove više vera, nego inteligencija (*Razlika između razuma i inteligencije je u stupnju unutrašnjeg savršenstva osobe koja veruje u Gospoda i čini dobro u Njegovo Ime. Prim. prev.*).

Iz ovoga se vidi da sve u veri dolazi od dela ljubavi, a ništa o nje same; a isto tako da dela ljubavi čine veru, a ne obrnuto, da vera stvara dela ljubavi. Poznavanje istine koje prethodi slično je zalihama (žita) koje se čuvaju u ambaru koje ne hrane čoveka ukoliko on ne izvadi žito kad mu je potrebno za hranu.

32. Dalje, objasnićemo kako se vera oblikuje od dela ljubavi. Kod svakog čoveka postoji prirodni i duhovni um, prirodni za svet a duhovni za nebo. Svojim razumom, čovek je u oba uma; ali nije u njima i voljom sve dok se voljno ne udalji od zlih dela kao grehova, A kada to uradi, njegov duhovni um se otvara i za njegovu volju; a kada se otvori, tada u njegov duhovni um ulazi toplina iz neba. Ova toplina je u suštini delo ljubavi, a ta toplina oživljava znanja o istini i dobru koja su u prirodnom umu, i iz njih se oblikuje vera.

Ovo se može uporediti sa stablom. Ono ne prima biljni život pre nego se sunčana toplina ulije u njega, gde se sjedinjuje sa svetlom, kao što se dešava u proleće. Tako isto može da se uporedi čovekov rast sa rastom stabla na koje utiče toplina u ovom svetu, dok na rast čoveka utiče toplina iz neba: stoga Gospod upoređuje čoveka sa stablom.

33. Iz ovih nekoliko razmatranja može da vidi da znanja o istini i dobru ne čine veru pre nego je čovek u delima ljubavi; nego da su ona pripremne stvari iz koji se može oblikovati vera zasnovana na delima ljubavi. Znanja o istini postaju istine kod čoveka koji se duhovno rodio, a to je tako i sa znanjima o dobru, jer znanje o istini je u razumu, dok je osećanje za dobro u volji; a ono što je u razumu zove se istina, a ono što je u volji zove se dobro.

IV

Hrišćanska vera u njenoj univerzalnoj ideji

34. Ovo je Hrišćanska vera u njenoj sveopštoj ideji:

Gospod od večnosti, koji je Jehova, sišao je u svet da pokorio paklove i da bi proslavio Svoje Ljudsko; a bez ovoga nijedan smrtnik se ne bi spasio; a spaseni su oni koji veruju u Njega.

35. Ovo se naziva Hrišćanskom verom u sveopštoj ideji, a sveopšta je po tome što mora da bude u svemu što se na nju (Hrišćansku veru) odnosi, kako uopšta tako i pojedinačno.

1. Sveopšte je u veri to da je Bog jedan kako u Osobi tako i u Suštini, u kome je Trojstvo, i da je Gospod taj Bog.

2. Sveopšte je u veri da nijedan smrtnik ne bi bio spasen da Gospod nije došao na svet.

3. Sveopšte je u veri da je On sišao u svet da bi odvojio pakao od čoveka; da ga je odvojio boreći se protivu njega i pobedivši ga; i da ga je tako pokorio, i doveo u red i pokornost Sebi.

4. Tako isto sveopšte je u veri da je On došao na svet da bi proslavio Ljudsko koje je uzeo na svetu, to jeste, da bi ga sjedinio s Ljudskim od večnosti (*Humanum ab aeterno, the originating Divine or the Human from eternity. Prim. prev.*); i pokorivši pakao, održava ga u redu i pokornosti Sebi u večnosti. Pošto se ni jedno ni drugo ne bi moglo izvesti bez iskušenja, od kojih je poslednje bilo patnja na krstu, to je On sve to izdržao.

Ovo je ono što je sveopšte u Hrišćanskoj veri u odnosu na Gospoda-

36. U odnosu na čoveka, sveopšta ideja u Hrišćanskoj veri je da čovek treba da veruje u Gospoda. Jer verujući u Njega, dolazi do povezivanja (*conjunctio*) sa Njim a kroz ovo i do spasenja.

Verovati u Njega je pouzdanje da će On spasiti; a pošto niko ne

može imati ovakvo pouzdanje osim onaj koji čini dobro, stoga se i na ovo se misli kad se govori o veri u Njega.

37. O ova dva glavna (sveopšta) učenja Hrišćanske vere razmatra se u pojedinsotima, prvo o onima koji se odnose na Gospoda, u *Nauku Novog Jerusalima o Gospodu*; a drugo (učenje) koje se odnosi na čoveka, u *Nauku Novog Jerusalima o Životu*. Stoga nema potrebe da se o njima ovde dalje raspravlja.

V

Vera sadašnjih dana u njenoj sveopštoj ideji

38. U današnjim danima vera u sveopštoj ideji je ova:

1. Bog Otac i Bog Sin su dva, oba od večnosti.
2. Bog Sin je došao na svet po volji Oca, da bi dao zadovoljštinu za čovečanstvo koje bi inače bilo nestalo večnom smrću da bi se zadovoljila Božanska pravda, koja se naziva i i osvetničkom (retributivnom) pravdom.
3. Sin je dao zadovoljštinu (umirenje) ispunivši zakon, a tako isto i patnjom na krstu.
4. Potstaknut delima Sina, Otac je osetio samilost.
5. Zasluga Sina se pridodaje onima koji ovo veruju. (*Dodaje se na zasluge čoveka koji želi da se spasi, jer one same nisu dovoljne, a to je nauk koji je formulisali teolozi Srednjeg veka, prevashoidno Toma Akvinski, prim. prev.*).

39. Ali da bi se jasnije videli svi stavovi ove sveopšte ideje, izneću ih ovde po redu. Vera u današnjew vreme tvrdi:

1. Bog Otac i Bog Sin su dvoje, oba od večnosti.
2. Bog Sin je došao na svet voljom Oca da bi dao zadovoljštinu (umirenje) za čivečanstvo koje bi inače bilo nestalo večnom smrću

kako bi se zadovoljila Božanska pravda, koja se naziva i osvetničkom pravdom.

3. Sin je dao zadovoljštinu ispunivši zakon, i patnjom na krstu.
4. Otac se sažalio zbog dela Sinovih.
5. Sinova zasluga se pripisuje onim koji ovo veruju.
6. Ovo pripisivanje (imputacija) je trenutno; ako ne pre, ono može da se desi i u času smrti.
7. Postoji i iskušenje, ali tada i oslobođenje kroz veru.
8. Posebno se oslobađaju oni koji su pouzdaju i veruju.
9. Posebno se ovi opravdavaju i primaju mislost od Oca radi Sina, kojima se otpuštaju gresi, i koji se spašavaju.
10. Učeniji tvrde da kod ovij osoba postoji napor ka dobru koji deluje tajno, a koji ne pokreće volju na vidljiv način; drugi pak tvrde da se ovaj napor pokazuje u delima; a i jedni i drugi tvrde da to izvodi Sveti Duh.
11. Većina onih koji čvrsto veruju da niko sam od sebe ne može da čini dobro koje je dobro i koji ne traže nikakvu zaslugu, te da nisu pod jarmom Zakona, ti izbegavaju da čine dobro i ne razmišljaju o dobru i zlu u životu. Oni u sebi kažu da dobra dela ne spasavaju, i da zlo ne osuđuje, jer sama vera čini sve.
12. Uglavnom, oni tvrde da se razum pokorava veri, i nazivaju verom sve ono što ne razumeju.

40. Međutim, nepotrebno je posebno razmatrati ove stavove da li su istiniti ili ne. Ovo je sve već pokazano, osobito u *Nauku Novog Jerusalima o Gospodu* i u *Nauku Novog Jerusalima o Životu*.

41. Pa ipak da bi se videla priroda vere kad je odvojena od dela ljubavi za razliku kada je nije odvojena, preneću ono što sam čuo od jednog nebeskog anđela. Reče da je razgovarao s mnogima iz Reformisane crkve (*Ili Kalvinističke. Prim. prev*), pa je čuo kakva je priroda njihove vere. Razgovarao je s jednim koji je bio u veri odvojenoj od dela ljubavi, a i sa jednim kod kojega vera nije bila odvojena od dela ljubavi, Reče da im je postavio pitanja, i da su

odgovorili. Pošto ovi razgovori mogu da rasvetle ovo pitanje, ovde ću ih izložiti.

42. Anđeo mi je rekao da je s onim kod koga je vera bila odvojena od dela ljubavi razgovor tekao ovako: *Prijatelju, šta si ti?* Ovaj odgovori: *Ja sam Reformisai Hrišćanin..* Na to će prvi: *Šta je tvoj Nauk (Doctrina) i kakva je religija po tome nauku?* Odgovorio je da je to vera. Tada ga je anđeo zapitao: *Šta je tvoja vera?* A ovaj je odgovorio: *Ovo je moja vera: Bog Otac poslao je Sina da dade zadovoljštinu (da otkupi) čovečanstvo, a spaseni su oni koji ovo veruju.* Tada ga je anđeo zapitao: *Šta još znaš o spasenju?* Još ga je anđeo pitao: *Šta znaš o otkupljenju?* Odgovorio je da je to izvedeno patnjom na krstu, i da se zasluga Sina pripisuje kroz tu veru. Tada ga je anđeo pitao: *A šta znaš o novom rođenju?* Na to je odgovorio da se to izvodi kroz veru. Dalje, *Šta znaš o pokajanju i otpustu greha?* Na šta je ovaj rekao da se to izvodi kroz tu veru. Dalje, *Reci mi šta znaš o dobrim delima?* Odgovorio je da su to ta vera. Dalje, *Šta misliš o zapovestima u Reči?* Odgovorio je da su one uključene u tu veru. Na to je anđeo rekao: *Dakle, ti nećeš ništa raditi?* Na to je ovaj odgovorio: *Šta ja mogu da uradim?* *Ja ne mogu da činim dobro od sebe.* Tada ga je ovaj zapitao: *Možeš li da imaš veru od sebe?* a na to je ovaj rekao da ne može. Tada ga je anđeo zapitao: *Kako onda možeš da imaš veru?* Na to će ovaj: *Ja u ovo pitanje ne ulazim. Moram imati veru.* Na kraju anđeo reče: *Sigurno znaš nešto više o spasenju?* Na to će ovaj: *Šta više treba da znam kad se spasenje postiže kroz tu samu veru.* Tada anđeo reče: *Ti odgovaraš kao onaj koji svira samo jedan ton na fruli: Čujem samo veru. Ako znaš ovo i ništa više, ne znaš ništa. Idi i potraži svoje društvo.* Otišao je i našao

ih je na pustom mestu gde nije bilo trave. Zapitao je zašto je tako, a ovo je odgovor koji je primio, *Jer u njima nema ništa od Crkve.*

43. Razgovor s onim kod kojega vera nije bila odvojena od dela ljubavi je ovako tekao: *Prijatelju, šta si ti?* Ovaj odgovori: *Ja sam Reformisani Hrišćanin. Kakv je tvoj nauk i kakvu religiju iz njega oblikuješ?* Odgovorio je da je to vera i dela ljubavi (*charity, milosrđe*). I reče: *Ovi su dva, a drugi odgovori da se oni ne mogu odvojiti.* Zapitao je: *Šta je vera?* A ovaj je odgovorio da je to verovati ono što Reč uči. Tada je zapitao: *A šta je delo ljubavi (milordže)?* Na šta je ovaj odgovorio, *Činiti ono što uči Reč.* Tada je rekao, *Da li si samo ovo verovao ili si to i radio?* Na to je ovaj odgovorio, *Tako sam i radio.* Tada je nebeski anđeo rekao upravivši pogled na njega: *Prijatelju, pođi sa mnom i ostani sa mnom.*

VI

Priroda vere odvojene od Dela Ljubavi

44. Da bi se videla priroda vere odvojene od dela ljubavi, razgolitiću je ovako: Pošto je bio ljut na čovečanstvo, Bog Otac ga je udaljio od Sebe, i da bi se zadovoljila pravda, odlučio je da za odmazdu budu zauvek prokleti. Rekao je Sinu: *Sidi, i ispuni Zakon i uzmi na sebe prokletstvo koje je njima namenjeno: i tada ću se možda smilovati.* Dakle, On

je sišao, ispunio Zakon, dozvolio je da bude razapet, i umsrćen na okrutan način.

Kada je ovo završeno, On se vratio Ocu i rekao: Uzeo sam na sebe prokletstvo čovečanstva: smiluj se sada. Tako, On se založio za njih Ali je Otac odgovorio: To ne mogu uraditi radi njih, ali video sam Tebe na krstu i gledao Tvoju krv, i to me je umilostivilo. Pa ipak, neću im oprostiti nego ću im priznati Tvoje zasluge, ali samo onima koji ovo priznaju. To će biti vera po kojoj će biti spaseni.

45. Ovako izgleda ogoljena vera. Ko i sa malo razuma ne vidi da su to neslaganja i protivljenje samoj Božanskoj Suštini? Kao, da Bog koji je sušta Ljubav i Milost može da bude ljut i da osvetnički osudi ljude i opredeli za pakao? Tako isto, da želi da se umilostivi time što će prebaciti osudu na Svoga Sina, gledajući njegovu patnju na krstu i njegovu krv? Ko pri zdravom razumu ne vidi da Bog nije mogao reći Bogu koji mu je ravan: Ja im ne praštam, ali im pripisujem tvoju zaslugu? A isto tako: Sad eto im neka žive kako vole, samo neka ovo veruju kako bi se spasili? Kao i druge neodržive tvrdnje.

46. Međutim, razlog da se ovo do sada nije videlo je u tome što im je data slepa vera kroz koju su im se oči zatvorile a uši začepile. Ako ljudima zatvorite oči i zapušite uši, to jest, ako ih navedete da ne misle i da se ne služe svojim razumom; i ako kažete bilo šta onim koji imaju nekakvu ideju o večnom životu, oni će to poverovati, čak i kada im kažete da Bog može da se ljuti i da se sveti; da Bog može da osudi na večna vremena svakoga, da se Bog može umilostiviti krvlju Svoga Sina; da će to pripisati kao zalugu nekom čoveku, i da će ga spasiti samo zato što ovaj

tako misli; dalje, da jedan Bog može da naloži drugom Bogu a koji je iste Suštine kao On, da mu naređuje, kao i drugo slično ovome. Nego otvori oči i otčepi uši, to jest, misli o ovome razumno i videćeš kako se ovi stavovi ne slažu s istinom.

47. Ako zatvoriš ljudima oči i začepiš uši, i učiniš da ne misle razumno, zar ne bi mogao da ih navedeš da veruju da je Bog dao svu moć jednom čoveku, da bi ovaj bio kao Bog na zemlji? Zar ih ne bi mogao navesti da veruju da od mrtvih ljudi treba tražiti pomoć? Da ljudi treba da skidaju kape i da kleče pred njihovim slikama? I da se mrtva tela, njihove kosti i njihovi grobovi smatraju svetima i da im se mora klanjati? Ali ako otvoriš oči i otčepiš uši, odnosno ako misliš o ovome s malo razuma, zar nećeš pomisliti da je to čudovišno i da to treba da bude odvratno ljudskom razumu?

48. Kada sve ovo prihvati čovek čiji je razum zatvoren njegovim religioznim mišljenjima, zar se tada hram u kome se mole ne bi mogao uporediti s jazbinom ili podzemnom pećinom, gde čovek ne zna šta su predmeti koje tamo vidi? Zar da se ne uporedi njegova religija sa kućom u kojoj nema prozora? A jezik na kome se moli sa nekim zvukom, a ne sa govorom? S ovakvim čovekom nebeski anđeo ne može da vodi razgovor, jer jedan ne razume govor drugoga.

VII

Filisteji u Reči predstavljaju one koji su u veri odvojenoj od Dela Ljubavi

49. Pod imenima nacija i naroda, a tako isto i osoba i mesta predstavljene su stvari koje se odnose na Crkvu. Sama Crkva je predstavljena Izrailom i Judom (*Dve odvojene države u kojima su živeli Jevreji ili Izrailci posle smrti cara Solomona. Prim. prev.*), jer je ona ustanovljena u tome narodu; a razne verske grane predstavljene su nacijama i narodima okolo njih, pri čemu su one koje su se slagale sa Crkvom bile predstavljene dobrim nacijama, a one koje se nisu slagale - rđavim nacijama.

Postoje dva rđava religijska opredeljenja u koja se pretvara svaka Crkva tokom vremena; jedno je u kome se iskvare načela dobra, a drugo je u kome se načela istine izrode u obmane. Izvor religije koja izvrće načela dobra je u ljubavi prema vladanju; a onoj koja istine pretvara u obmane izvor je u ponosu na sopstvenu pamet. Religijsko opredeljenje kojemu je izvor ljubav prema sebi u Reči je označeno Vavilonom; a religijsko opredeljenje kojemu je izvor ponos na vlastitu pamet označeno je u Reči Filistijom. Dobro je poznato ko su u sadašnje vreme oni koji su označeni Vavilonom; ali se ne zna ko su oni koji su označeni Filistijom. Filistijom su označeni oni koji su u veri odvojenoj od dela ljubavi.

50. Da su Filistejcima označeni oni koji su u veri a ne i u delima ljubavi vidi se iz onoga što se u Reči piše o njima, u dihovnom smislu: iz njihovih razmirica sa Avramovim i Isakovim slugama, što je zabeleženo u Knjizi Postanja XXI i XXII, i iz njihovih ratova sa sinovoma Izraeljevim, o kojima piše u Knjizi o Sudijama, i u Knjigama o Samulu i o Carevima; jer svi ratovi koji se opisuju u Reči označavaju duhovne ratove. I baš zato što ovo religijsko opredeljenje, kada se vera odvaja od dela ljubavi, neprekidno nastoji da zaposedne Crkvu, Filiseji su ostali u zemlji Kanaanu, gde su često zlostavljali decu Izraeljevu.

51. Zato što su predstavljali one koji su u veri odvojenoj od dela ljubavi, njih su (Izrailjci) nazivali Neobrezanima. Pod neobrezanima se misli na one kod kojih nema duhovne ljubavi, te su stoga samo u prirodnoj ljubavi, jer duhovna ljubav su dela ljubavi (charity). Razlog da se ovi nazivaju Neobrezanima je u tome što se oni koji su u duhovnoj ljubavi nazivaju Obrezanima. Da se Filisteji nazivaju Neobrezanima, može se videti kod I Samuilo XVI 26, 36; 2 Samuilova I 20; kao i na drugim mestima.

52. Da su oni koji su u veri odvojeno od dela ljubavi predstavljeni Filistejima može se videti ne samo po ratovima koje su vodili sa decom Izrailjevom, nego i iz mnogo toga što je o njima napisano u Reči: kao ono o njihovom rezanom liku (idolu) Dagonu, o šuljevima i miševima koji su ih mučili kada su kovčeg (zaveta) stavili u hram svoga idola, i mnogo toga što se pominje kod u I Samuila V i VI; kao i iz onoga što se kaže o Golijatu, koji je bio Filistejac a kojega je David pogubio, kao što je zabeleženo u I Samuilovoj XVI. Jer njihov idol Dagon je

gore bio kao čovek a dole kao riba. Ovim je predstavljena njihova religija koja je zbog vere izgledala duhovna ali zbog toga što u njoj nije bilo dela ljubavi u stvari bila je prirodna. Šuljevima (hemoroidima), koji su ih mučili, predstavljene su njihove nečiste ljubavi, a miševima koji su ih opkolili bila su predstavljena pustošenja izazvana u Crkvi time što su istine pretvorene u obmane; a Golijatom kojega je pogubio David predstavljen je ponos na vlastitu inteligenciju.

53. Da su oni koji su u veri odvojeni od dela ljubavi predstavljeni Filistejima, očito je i iz proročkih knjiga u Reči, gde se o tome govori u ovim odlomcima:

Protivu Filisteja....

Evo, voda dolazi sa severa, i biće kao potok koji se razliva, i potopiće zemlju i sve što je u njoj; grad i one koji žive u njemu, i ljudi će vikati, i ridaće svi stanovnici.....Jehova će opustošiti Filisteje .....Jer. XLVII, 1,2,4.

Voda koja dolazi sa sevr su obmane iz pakla; i potopiće zemlju i sve što je u njoj, znači pustošenje Crkve. Grad i oni koji žive u njemu, znači opustošenje svih učenja u njoj. Ljudi će vikati i ridaće svi stanovnici, znači siromaštvo istine i dobra u crkvi. Jehova će opustošiti Filisteju, znači njeno rušenje (*Te religije u kojoj je vera odvojena od dela ljubavi. Prim. prev*).

Kod Isaije:

Nemoj se radovati, zemljo filistejska svakolika, što se slomi prut onoga koji te je bio; jer će iz korena zmijskog niknuti zmija vasilinska, i plod će mu biti zmaj ognjeni krilati.. Isa. XIV 29.

Nemoj se radovati, zemljo filistejsa svakolika, znači Da se oni koji su u veri odvojenoj od dela ljubavi ne vesele da će

ostati. Je će korena zmijskog niknuti zmija vasilinska, znači razaranje sve istine kod onih koji pate od ponosa na vlastitu inteligenciju. I plod će mu biti zmaj ognjeni krilati, znači raspravljanja (*Prazna rezonovanja. Prim. prev.*) iz obmana od zla protivu istina i dobara crkve.

54. Da obrezanje predstavlja očišćenje od zala čisto prirodne ljubavi, može videti iz ovih odlomaka:

*Obrežite srca svoja.....skinite okrajak sa srca svoga.....da ne izađe jarost moja kao oganj.....za zla vaša dela. Jer. IV 4
Skinite okrajak sa srca svoga i budite tvrdovrati. Zak ponovljeni X 16.*

Obrezati svoje srca, ili skinuti okrajak srca je očistiti se od zala. Prema tome, s druge strane, pod neobrezanim, to jest onim koji još uvek ima okrajak, misli se na onoga koji se još nije očistio od zala čisto prirodne ljubavi, to jest na onoga koji još nije u delima ljubavi (karitas); pa zato što su nečistiu srcu predstavljeni neobrezanima, kaže se:

Nijedan tuđin neobrezana srca i neobrezana tela da ne ulazi u moju svetinju. Jezekilj XLIV 9;

Niko neobrezan da ne jede pashu Knjiga Izlaska XII 48;

Da su ovakvi osuđeni. Jezek. XXVIII 10; XXXI 18; XXXII 19.

VIII

Zver u Otkrivenju predstavlja one koji su u veri odvojenoj od Dela Ljubavi

55. Malopre bilo je rečeno da svaka Crkva tokom vremena svodi se na dve zle religioznosti, prva zbog ljubavi da se vlada, a druga zbog ponosa na vlastitu inteligenciju; i da je prva predstavljena u Reči Vavilonom a druga Filistijom. No pošto se u Otkrivenju Jovanovom govori o stanju Hrišćanske Crkve, posebno o tome kakva će da bude na kraju, to se o ovim (religioznostima) govori u njemu, uopšte i posebno. O onoj religioznosti koja je predstavljena Vavilonom govori se u glavama XVII, XVIII, XIX; a o onoj koja je predstavljena Filistijom u glavama XII i XIII, gde se govori o zmaju i o zveri koja je ustala iz mora, kao i o onoj koja je izašla iz zemlje. Do sada se nije znalo da je ova religioznost predstavljena aždajom i zveri jer duhovni smisao Reči nije do sada otkriven, pa se knjiga Otkrivenja nije mogla razumeti.; a posebno zbog toga što je religija vere odvojene od dela ljubavi bila tako ovladala Hrišćanskim svetom; jer svaka religioznost zaslepljuje oči. *(Ovde se misli na to da pre Poslednjeg Suda koji se odigrao u Duhovnom Svetu 1755, pakao je bio jači nego nebo, i čovek se nije mogao slobodno i lako odupreti toj religioznosti koja je u stvari duhovna jeres jer takvo krivo verovanje ne vodi u dobro nego u zlo života. Prim. prev.).*

56. Da je religiozno ubeđenje o veri odvojenoj od dela ljubavi predstavljeno u Otkrivenju zmajem i dvema zverima, to mi nije bilo rečeno samo iz neba nego mi je bilo i pokazano u svetu duhova koji je ispod neba. Video sam one koji su bili u veri odvojeno od dela ljubavi sakupljene kao velikog zmaja čiji se rep pružao ka nebu; a video sam i druge istog ubeđenja posebno i kao zveri. *(Ovde autor govori o predstavama ili slikama koje su jedan od načina saopštavanja istina u duhovnom svetu; pod*

ubedeñjima (persuazijama) autor misli na verovanja i mišljena koja su potvrđena životu u skladu s tim ubedeñjem, jer čovekov život je njegov duhovni karakter i njegova duhovna sudbina, Prim. prev.). Jer u tome svetu izgledi (pojave) koje se vide dolaze od saglasja (korespondencija) duhovnih sa prirodnim stvarima; pa takve anđeli neba nazivaju zmajevcima (*Aždajevcima, ili dragonistima. Prim. prev.*) Međutim, njih ima mnogo vrsta. Neki čine glavu aždaje, neki telo, a neki rep. Oni koji čine njen rep, to su oni koji su pretvorili u obmane sve istine Reči. Stoga se u Otkrivenju kaže za aždaju da je svojim repom povukla s neba trećinu zvezda. Pod zvezdama na nebu misli se da poznavanja istine. A pod trećim delom misli se na sve.

57. Pošto se pod zmajem u Otkrivenju misli na one koji su u veri odvojenoj od dela ljubavi, i pošto to do sada nije bilo poznato zbog toga što nije bio poznat duhovni smisao Reči, to ćemo sada da ti jedno uopšteno objašnjenje o značenju zmaja (aždaje) u glavi XII.

58. Tamo je zabeleženo o aždaji:
I znak veliki pokaza se na nebu: Žena obučena u sunce, i mesec pod nogama njenim, a na glavi njenoj venac od dvanaest zvezda. I ona beše trudna, i vikaše od bolova mučeći se da rodi. I pokaza se drugi znak na nebu i gle, velika crvena aždaja koja imaše sedam glava i deset rogova, a na glavama njenim sedam kruna, i rep njen vuče trećinu zvezda nebeskih, i baca ih na zemlju. I aždaja stade pred ženom koja treba da rodi, i da kada radi proguta dete njeno. I rodi muško dete, koje će vladati svim narodima sa palicom gvozdеноm, i Dete njezino bi uzeto Bogu i prestolu

njegovu. A žena uteče u pustinju gde imaše mesto pripremljeno od Boga, da je onde hrane hiljadu i dvesta i šezdeset dana. I nasto rat na nebu, Mihail i anđeli njegovi zaratiše sa aždajom, i ratova aždaja i anđeli njezini, i ne odoleše, niti im se nađe mesta na nebu. Otkr. XII 1-8
I kad vide aždaja da bi zbačena na zemlju, poče progoniti ženu koja rodi muško Čedo. I ženi biše data dva krila orla velikoga da odleti u pustinju na mesto svoje, gde će se hraniti vreme i vremena i pola vremena, daleko od zmije. I zmija pusti za ženom iz usta svojih vodu kao reku, da bi je reka odnela. I zemlja pomože ženi, i otvore zemlja usta svoja i proguta reku koju ispusti aždaja iz usta svojih. I razgnevi se aždaja na ženu i otide da ratuje sa ostalima iz semena njenog, koji drže zapovesti Božije i imaju svedočanstvo Isusa Hrista. Otkr. XII 13-17.

59. A evo objašnjenja ovih reči:

Veliki znak na nebu označava Otkrivenje od Gospoda o budućoj Crkvi, i o primanju njenoga nauka, i o onima koji će je napadati. Žena obučena u sunce, i mesec pod njenim nogama, označava Crkvu koja je od Gospoda u ljubavi i u veri. A kruna od dvanaest zvezda na njenoj glavi, označava mudrost i inteligenciju onih koji pripadaju Crkvi a koja dolazi od Božanskih istina.

A ona koja treba da se porodi, označava rođenje nauka (*Razumevanja, doktrije. Prim. prev*). I koja vikaše od bolova mučeći se, označava otpor onih koji su u veri odvojenoj od dela ljubavi .

I pokaza se drugi znak na nebu, označava nastavak Otkrivenja. I gle, velika crvena aždaja, označava veru odvojenu od dela ljubavi, dok aždaja nazvana crvenom označava pogrešno razumevanje Reči. A deset rogova, to je

sila mnogih (*Sila „crvene aždaje“*. *Prim. prev*) koji su primili taj nauk. A sedam kruna na njenoj glavi, označava krivotvorene istine Reči.

A njen rep koji je povukao trećinu zvezda s neba, i bacio ih na zemlju, označava razaranje svih poznavanja istine. Aždaja koja stade pred ženom koja treba da se porodi, da bi progutala dete čim se rodi, označava mržnju prema nauku Crkve koja se rađa i želju da se ona razruši.

I ona rodi muško Čedo, označava nauk. Koje će vladati nad svim narodima gvozdenom palicom, znači da će ovaj nauk biti ubedljiv snagom prirodne istine koja dolazi od duhovne istine (*Ovde autor misli na istine koje su preko njega prenešenu svet u vreme kada je on o tome pisao Prim. prev.*). I Dete njeno bi uzeto Bogu i prestolu Njegovu, označava zaštitu koju Gospod s neba daje Detetu.

Kada je žena utekla u putinju, znači da je Crkva kod malog broja ljudi. Gde joj je pripremljeno mesto, označava njeno stanje dok se ne omogući da je prime mnogi. Gde će se hraniti za hiljadu, dve hiljade i pola dana, označava vreme dok ne poraste do mere koja joj je određena.

I bi rat na nebu: Mihailo i njegovi anđeli boriše se protivu aždaje; i bori se aždaja i njeni anđeli, označava otpadanje i borba onih koji će biti u veri odvojenoj od dela ljubavi protivu onih će prihvatiti nauk Crkve o Gospodu i životu ljubavi prema bližnjemu.

I ne odoleše, znači da su se predali. Niti se nađe mesta za njih na nebu, označava da su bili zbačeni,

I kad aždaja vide da je bačena na zemlju, progonila je ženu koja je rodila muško Čedo, označava zagađenje koje unose u Crkvu oni koji su primili nauk o veri odvojenoj od dela ljubavi.

I ženi biše data dva krila velikoga orla, da bi pobjegla u pustinju na svoje mesto, označava bojazan dok je Crkva još uvek primljena od malog broja. Gde je bila hranjena za vreme i vremena i pola vremena daleko od zmije, označava ono vreme koje je potrebno da Crkva poraste do određene veličine.

Zmija koja sipa iz usta vodu kao reku na ženu, kako bi je reka odnela, označava mudrovanja iz obilja obmana kako bi se razorila Crkva.

I zemlja pomože ženi, i zemlja otvori usta svoja, i proguta reku koju je aždaja bljuvala iz usta svojih, označava da će njihova mudrovanja, zasnovana na krivotvorenju pasti sama od sebe.

I razgnevi se aždaja na ženu i otide da ratuje s ostatkom semena njezinoga, označava njenu mržnju koja i dalje traje. Protivu onih koji drže zapovesti Božije i imaju svedočanstvo Isusa Hrista, označava one koji žive životom ljubavi prema bližnjemu i koji veruju u Gospoda. Otkr. XII 13-17.

60. Sledeće poglavlje Otkrivenja, koje je trinaesto, govori o aždajine dve zveri, od kojih jedna izlazi iz mora a druga iz zemlje: o prvoj se govori u stihovima od 1 do 10, a o drugoj od 11 do 18. Da aždaja daje vlast zverima vidi se iz stihova 2, 4, 11 ovoga poglavlja. Prvom zveri označena je vera odvojena od dela ljubavi, koju utvrđuju prirodni ljudi; a drugom zveri vera odvojena od dela ljubavi koju utvrđuju oni koji se pozivaju na Reč Božiju, a što su krivotvorenja istine. Ali preskočiću objašnjenja ovih odlomaka zato što bi

to iziskivalo dokazivanja koja bi bila dosadna. Objasniću samo zaključni stih:

Ko ima uma neka izračuna broj zveri, jer je to broj čoveka, i broj njen je šet stotina šezdeset i šest. Otkr. XIII 18.

Neka onaj koji ima uma izračuna broj zveri, znači neka oni koji su prosvetljeni ispitaju tvrđenja te vere koja je izvedena iz Reči. Jer to je broj čoveka, znači da je to od vlastite inteligencije (*misli se na inteligenciju čiji izvor nije život vere i ljubavi prema bližnjemu. Prim.prev.*). I njen broj je šest stotina šezdeset šest, znači da je krivotvorena svaka istina Reči.

IX

Oni koji su u u veri odvojenoj od Dela Ljubavi predstavljani su jarcima kod Danila i kod Matije

61. Jarcem kod Danila glava VIII, i jarcem kod Matije glava XXV predstavljani su oni koji su u veri odvojeno od dela ljubavi. To se vidi iz toga što su oni suprotstavljani ovnu i ovcama koji se pominju na istim mestima. Ovnom i ovcama predstavljani su oni koji su u delima ljubavi: jer se Gospod u Reči naziva Pastirom, a Crkva torom, a ljudi Crkve uglavnom stadom, a posebno ovcama. Kako su ovce oni koji su u delima ljubavi, to su jarci oni koji nisu u delima ljubavi.

62. Da su oni koji su u veri odvojenoj od dela ljubavi predstavljeni jarcima, biće pokazano:

1. Iz iskustva u duhovnom svetu;
2. Iz Poslednjeg Suda i onih nad kojima je izvršen;
3. Iz opisa borbe ovna sa jarcem kod Danila;
4. I na kraju, iz zapostavljanja dela ljubavi od strane onih koji se pominju kod Mateja.

63. Da su oni koji su u veri odvojenoj od dela ljubavi predstavljeni u Reči jarcima. To se vidi iskustveno u duhovnom svetu. U duhovnom svetu pojavljuju se sve stvari koje se vide u prirodnom svetu. Tako se pojavljuju kuće i palate; rajski vrtovi i bašte, a u njima sve vrste drveća; polja i preorana zemlja; ravnice i rastinje; a isto tako i krda i stada: potpuno slični onima na našoj zemlji. kao što ljudi vide ono što je prirodnog porekla.

Sve ono što se pojavljuje u duhovnom svetu jesu saobraznosti (korespondencije); jer su ti predmeti saobrazni osećanjima anđela i duhova. Jer oni koji su u osećanjima dobra i stine, a stoga i u mudrosti i inteligenciji, obitavaju u prelepim palatama, okruženim rajskim vrtovima punim drveća koja su saobraznosti (*mislina duhova i anđela. Prim. prev.*), a okolo su polja i livade gde se odmaraju stada; a sve ovo su pojave (*Nadam se da se čitalac do sada navikao na stil autorov i na rečnik njegov... "Pojave" su u duhovnom svetu u svemu kao u ovom, osim što su lepše, potpunije, i traju sve dok odražavaju osećanja i misli onih koji tu obitavaju; „mesta“ su stanja... noviji istraživači duhovnih prostora govore o „unutrašnjim dimenzijama, planovima, itd“.* Kod Swedenborga, u edelima *Božanska Mudrost i Ljubav, Nebeske Tajne, i Nebo i Pakao*, on piše o „stepenima“ unutrašnjeg savršenstva, ili o carstvima, koja

*se prostiru „nagore“ i „nadole“, to jest, prema nebima i prema paklovima, u savršenom redu i ravnoteži koja omogućava čoveku slobodu duhovnog razvoja. Prim. prev.). Ali kod onih koji su u zlim osećanjima pojavljuju se predmeti koji su saobrazni njihovom karakteru. Ti su duhovi ili u paklovima, ili u radionicama bez prozora, u kojima postoji svetlo ali slabo kao što je *ignis fatuus* (Naziv za svetla koja se pojavljuju nad močvarama od spontanog paljenja metana. Prim. prev.); ili su na pustim mestima gde žive u kolibama, oko kojih je sve neplodno, gde ima zmija, zmajeva, sovuljaga, i mnogo toga što je saobrazno njihovim zlima.*

Između neba i pakla postoji i srednje mesto, koje se naziva svet duhova. Ovde dolaze svi neposredno posle smrti. I tu duhovi razgovaraju jedni s drugima kao i na zemlji. I sve što se pokazuje tamo su takođe saobraznosti. I tamo se pojavljuju vrtovi, šumarci, šume sa drvećem i rastinjem, kao i cvetna polja i zelenilo; u isto vreme i životinje raznih vrsta, pitome i divlje, sve u saglasnosti s osećanjima duhova. I tamo sam video ovce i jarce, kao i borbu među njima, sličnu onoj koja je opisana kod Danila glava VIII.

Video sam jarce s rogovima uperenim napred, i povinutim natrag; video sam kako jarci silno napadaju ovce, a kada sam pogledao da vidim o čemu se radi, video sam duhove kako se među sobom prepiru o delima ljubavi i o veri. Iz toga je bilo jasno da je vera odvojena od dela ljubavi bila predstavljena jarcem: a da su dela ljubavi iz kojih proizilazi vera bila predstavljena ovcama. Pošto sam bio svedokom često ovakvim prizorima, bilo mi je dato da sa sigurnošću znam da je vera odvojena od dela ljubavi predstavljena u Reči jarcima.

64. *Oni koji su u veri odvojenoj od dela ljubavi predstavljani su u Reči jarcima. Ovo se pokazuje iz Poslednjeg Suda kao i po onima nad kojima je on izvršen. Naime, Poslednji Sud je izvršen upravo nad onima koji su bili moralni izvana, a nisu bili duhovni ili samo malo, iznutra. Međutim, oni koji su bili zli kako izvana tako i iznutra, bili su bačeni u pakao davno pre Poslednjeg Suda; a oni koji su bili duhovni izvana a u isto vreme i iznutra, bili su uzdignuti u nebo dugo pre Poslednjeg Suda (Reči „bačeni“ i „uzdignuti“ ne treba razumeti doslovno, jer se duhovi kao sami od sebe kreću posle svog ličnog i pojedinačnog suda „nadole“ ili „nagore“, što se i vidi kao kretanje u duhovnom svetu, gde su kretanja samo predstave duhovnih unutrašnjih promena. Prim.prev.)* Jer sud nije izvršavan nad onima koji su bili u nebu niti nad onima koji su bili u paklu, nego nad onima u međustanju između neba i pakla, a to je nad onima koji su kao od sebe napravili neba (*To su tzv. veštačka ili zamišljena neba u kojima su oni koji su ubeđeni da su dobri jer su njihova vanjska dela bila dobra ali su iznutra bili sebični i pokvareni; u takve spadaju i oni koji su izvana bili loši ali su iznutra ostali nepokvareni. Prim.prev.)*

Da je Poslednji Sud izvršen nad njima i nad drugima, vidi se i malom delu o *Poslednjem Sudu n. 59 i 70*; kao i što će se videti u *Nastavku o Poslednjem Sudu*, osobito o sudu nad Reformiranima (*Ovde autor pominje malu knjigu o Poslednjem Sudu koju je u to vreme objavio, i najavljuje još jednu na istu temu; autor tvrdi da je 1755 godina izvršen Poslednji Sud u duhovnom svetu, onaj sud o kome se govori u Jevanđeljima a koji Hrišćani željno iščekuju već dve hiljade godina. Prim.prev.*). Nad Reformiranima

koji su u to vreme bili u veri odvojenoj od dela ljubavi, ne samo po nauku nego i u životu, koji su bili bačeni u pakao; dok su oni koji su bili u tom nauku ali su u životu bili u delima ljubavi, bili uzdigniti u nebo. Iz ovoga se vidi da su upravo ovi predstavljeni jarcima i ovcama koje pominje Gospod kod Mateja galva XXV, gde On govori o Poslednjem Sudu.

65. Oni koji su u veri odvojeno od dela ljubavi predstavljeni su u Reči jarcima. To se vidi iz opisa borbe između ovna i jarca kod Danila. Sve u Knjizi proroka Danila govori o duhovnom smislu onoga što se odnosi na nebo i Crkvu; a što je slučaj i sa celim Svetim Pismom, što je pokazano u delu Nauk Novog Jerusalima o Svetom Pismu u n. 5-26. Takav je slučaj s onim što se kaže kod Danila o borbi ovna i jarca, a to je ovo:

I videh pojavu....ovna s dva roga...ali viši dođe poslednji....Rogom gurnu na zapad, pa na sever, pa na jug...i beše veliki....

Tada videh jarca koji dolazaše sa zapada, preko lica cele zemlje...koji imaše rog između očiju.

I on jurnu na ovna sa silom i besom...

I slomi mu dva roga...ali ga baci na tle, i zgazi ga....

Veliki rog jarca bi slomljen; a umesto njih pojave se četiri roga.

A iz jednog od njih izide mali rog, koji muči jako veliki, i prema jugu, i prema..čak do nebeske vojske; i zbací deo vojske i deo zvezda na zemlju, i zgazi ih.

Avaj,uzvisi se do Prvaka vojske , i od njega se oduze dnevna žrtva, i Njegova svetinja bi oborena...

Tada čuh sveca gde reče....Dokle će trajati to viđenje, za dnevnu žrtvu, i za otpad pustoši da se gazi svetinja i

vojska? I reče: Do večeri i do jutra; a tada će se svetinja očistiti (ovde autor citira Šmadiusov prevod Biblije, prim. prev.) Danilo VIII 2 – 14 (Prevod je slobodan. Prim. prev.)

66. Jasno je da ovo viđenje pretskazuje buduća stanja Crkve. Jer se kaže da je dnevna žrtva oduzeta od Prvaka (Kneza) vojske, da je njegova svetinja oborena, i da je jarac oborio istinu na zemlju; i da je svetac rekao, Dokle će ovo viđenje, da se dnevna žrtva, i otpad pustoši, i svetinja i vojska da se gazi?... I da će to biti do večeri i jutra kada će se svetinja očistiti. Jer pod večerom se misli na kraj Crkve, kada ni neće biti Crkve.

Isto je označeno kasnije u toj glavi gde se pominju Međani i Persijanci. Gde se govori o ovnu; a isto to kad se govori o Grčkom kralju, to jeste o jarcu. Jer imena carstava, nacija i naroda, kao i osoba i mesta, u Reči označavaju ono što se odnosi na nebo i Crkvu.

67. A evo objašnjenja ovih stihova:

Ovan sa dva roga, od kojih je jedan visočiji, označava one koji su u veri koja potiče iz dela ljubavi.

Rogom koji gura na zapad, na sever i jug, označeno je rasterivanje zla i obmane. A što je veći, to znači rast.

Jarac koji dolazi od zapada, na licu cele zemlje, označava one koji su u veri odvojenoj od dela ljubavi, kao i njihovo zaposedanje Crkve. Zapad znači zlo prirodnog čoveka. Koji imaše rok između očiju, označava samo-inteligenciju (*Inteligenciju kojoj je izvor sam čovek, bez Boga. Prim. prev.*).

I jurnu na ovna silom i besom velikim, označava žestoki napad na dela ljubavi i na veru koja od nje potiče.

I slomi dva njegova roga, i baci ga na zemlju, i zgazi ga, označava da je sasvim rasterao dela ljubavi i veru; jer onaj koji potera jednu, potera i drugu, jer one čine jedno.

I bi veliki rog jarca slomljen, označava da se više nije videla samo-inteligencija. A da su umesto njega nastala četiri roga, označava primenu doslovnog smisla Reči pri potvrđivanju nauka.

A iz jednoga izađe mali rog, označava mudrovanje da niko ne može ispuniti Zakon niti činiti dobro, od samog sebe. Da je rog porastao prema jugu, prema istoku i prema divnoj (zemlji), označava pobunu protivu svega što pripada Crkvi (*Pod „divnom“ misli se na „divnu zemlju“ ili „obećanu zemlju“ za kojom Danilo čezne u Vavilonskom izgnanstvu. Prim. prev.*)

Čak do vojske nebeske; i obori deo vojske, i deo zvezda, i zgazi ih, označava razaranje svih poznanja dobra i istine koja se odnose na dela ljubavi i na veru.

I veliča se do Prvaka vojske, i ote od njega dnevnu žrtvu, i Njegovu svetinju, označava da je opustošeno sve što se odnosi na službu Gospodu i Njegovoj Crkvi.

Jer obori istinu na tle, označava da je ovo načelo krivotvorilo istinu Reči.

Večeri i jutrom, kada će se svetinja očistiti, označava se kraj te crkve i početak nove Crkve.

68. Oni koji su u veri odvojenoj od dela ljubavi, predstavljeni su jarcima. Tu se pokazuje nipodaštavanje dela ljubavi od strane onih o kojima se govori kod Mateja. Da su upravo ovi predstavljeni jarcima i ovcama kod Mateje u glavi XXV 31-46, a istio tako jarcem i ovnom kod Danila, jasno je iz toga što su pod ovcama nabrojena dela ljubavi, i gde se kaže da su ih oni činili; i da su pod jarcima

nabrojena dela ljubavi koja oni nisu činili, i da su zbog toga osuđeni. Jer kod onih koji su u veri bez dela ljubavi vidljivo je zapostavljanje dela zbog toga što oni veruju da spasenje ne dolazi od dela i da oni ne sačinjavaju Crkvu: a kada se ovako ukloni ljubav ka bližnjemu koja se pokazuje delima, tada i vera pada, jer je veri izvor u delima ljubavi; a tamo gde nema dela ljubavi i vere, tamo stiže osuda.

Da rđavi (ljudi) nisu označeni jarcima, ne bi bila nabrajana dela ljubavi koja oni nisu vršili, nego bi se pominjala samo zla koja su činili. Ovi su predstavljeni jarcima i kod Zakarije:

Gnev se moj raspali na pastire, i pakarah jarce. Zak. X 3.

I kod Jezekilja:

Evo ću suditi između ovce i ovce, između ovnova i jaraca. Malo li vam je što pasete na dobroj paši, nego ostatak paše svoje gazite nogama svojim?...

I što bocima i ramenima otiskujete i rogovima svojim bodete sve bolesne tako da ih razagnate napolje;

I zato ću izbaviti stado svoje da ne bude više grabež. Jezek. XXXIV 17, 18, 21, 22.

X

Vera odvojena od Dela Ljubavi razara Crkvu i sve što je s njom povezano

69. Vera odvojena od dela ljubavi nije vera, jer dela ljubavi (karitas, milosrđe) su život, duša i suština vere; i

tamo gde nema vere jer u njoj nema ljubavi, tamo nema ni Crkve. Stoga Gospod i kaže,
Ali Sin Čovečiji kada dođe, hoće li naći veru na zemlji?
Luka XVIII 8.

Ponekad sam slušao kada se jarci i ovce prepiru o tome, da li ima istine kod onih koji su se utvrdili u veri odvojeno od dela ljubavi; a pošto su oni rekli da u njima ima puno istine, stvar je bila ispitana. Njih su pitali da li znaju šta je ljubav, šta dela ljubavi (karitas, milosrđe), i šta je dobro; i pošto je to bilo upravo ono od čega su oni bili odvojeni, oni su mogle da odgovore samo da ne znaju. Pitali su ih, Šta je greh? Šta je pokajanje? Šta je otpust grehova? A pošto su odgovorili da su gresi otpušteni onima koji se opravdavaju verom, rečeno im je da to nije istina.

Upitani, Šta je novo rođenje? Odgovoriše, da je to ili krštenje, ili otpust greha kroz veru; i opet im je rečeno da to nije istina. Kad su ih upitali, Šta je to duhovni čovek?, odgovoriše: *To je onaj koji je opravdan po veru koju ispoveda*; i opet im je rečeno da to nije istina. Dalje su ih pitali o otkupljenju, o jedinstvu (jednosti) Boga; odgovorili su nešto što nije bilo istinito. Puno drugih predmeta je pomenuto; posle pitanja i odgovora donesen je zaključak. A to je, da oni koji su se utvrdili u veri odvojeno od ljubavi, da u njima nema istine. (*Utvrditi se u veri odvojeno od ljubavi je mnogo više nego biti u to intelektualno ubeđen. To je pre svega život u kojem nije bilo ljubavi prema bližnjemu, sažalenja, mislosti i dobre volje. Jednom rečju, toje „stub soli“, duhovno mrtav čovek. Prim. prev.*)

71. Da je ovako, oni ne mogu verovati dok su na svetu; pošto su u obmanana, oni vide obmane kao istine; i misle

da nije važno znati ništa više od onoga što kaže njihova vera. Kod njih je vera odvojena od razumevanja, jer je to slepa vera, pa stoga se ništa ni pitaju. A ono što treba ispitati, to je nešto što se može ispitivati kroz Reč kad je razum prosvetljen. Dakle, oni izvrću istinu iz Reči u obmane kada misle o veri; i kada vide da se pominje ljubav, pokajanje, otpust greha, i mnogo toga što se odnosi na čovekova dela.

72. Takav je istinski karakter onih koji se utvrde u samoj veri, kako u nauku tako i u životu; ali takvi nisu oni koji su odbacivali zlo kao greh, iako su čuli i verovali da sama vera spasava.